

ОПИС
навчальної дисципліни «**Основи теорії та практики перекладу: контекст взаємодії культур**»
на II семестр 2019-2020 н. р.

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти «доктор філософії»
Галузь знань – 03 Гуманітарні науки
Спеціальність – 035 Філологія
Освітньо-наукова програма – Філологія (Теорія літератури)

1. Загальна характеристика дисципліни

Загальний обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС.

Статус дисципліни – вибіркова

Навчально-науковий інститут іноземних мов

Кафедра – германських мов і перекладознавства

Курс – 1; **семестр** – 2; **вид підсумкового контролю** – залік

Викладач: д.ф.н., проф. Зимомря М.І.

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисц.	Кількість годин					Курсова робота	Вид семестрового контролю		
				Аудиторні заняття						Самостійна робота	Залік	Екзамен
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Очна	1	II	3/90	30	14	-	16	-	76	-	+	-
Заочна	1	II	3/90	8	4	-	4	-	82	-	+	-

2. Зміст лекційного матеріалу

Тема 1. Теоретичні та методологічні аспекти перекладу: переклад як продукт і як процес; роль і значення перекладу для здійснення багатосторонніх зв'язків на різних рівнях розповсюдження ідей, при обміні інформацією та збагачення мов, літератур, культур при вивченні іноземних мов. Теорія перекладу і контрастивне (порівняльне) вивчення мов. Загальна та спеціальні теорії перекладу. Етапи перекладацького процесу і фактори, що впливають на цей процес. Переклад як контакт двох мов і двох культур. Контекст оригіналу і контекст перекладу.

Тема 2. Історія англomовних перекладів української прози: Англomовна шевченкіана. Переклад української казки. Відтворення української фольклорної та літературної прози англійською мовою. Діяльність Джона Віра та Марії Скрипник. Переклади української прози від радянської доби до сучасності. Проблема перекладності. Варіантність перекладу і перекладність.

Тема 3. Історичний огляд розвитку європейського перекладу від давнини до сучасності: Переклад доби Середньовіччя. Перекладацького діяльність в епоху Ренесансу. Перекладацька діяльність в часи Просвітництва та Класицизму. Сучасне перекладознавство. Історія розвитку українського перекладу.

Тема 4. Лексико-граматичні аспекти перекладу. Різні види перекладацьких трансформацій. Обов'язкові граматичні заміни при відсутності деяких морфологічних категорій у мові перекладу. Відтворення контекстуальних значень означеного й неозначеного артиклів. Засоби вираження конструкцій з безособовими формами дієслів, які відсутні у рідній мові. Пасивний стан та передавання модальності у перекладі.

Тема 5. Лексикологічні особливості перекладу. Відтворення термінів та неологізмів у перекладі. Передавання власних імен, географічних назв, назв установ, організацій, періодичних видань тощо.

Тема 6. Лексико-семантичні трансформації у перекладі. Диференціація значень (синонімічні відповідники), генералізація та конкретизація значень (гіпероніми та гіпоніми). Прийом

логічного розвитку поняття (метонімічний перенос у перекладі). Прийом перифразування. Тема 7. Способи відтворення «без еквівалентної» лексики засобами цільової мови. Суть перекладознавчого терміну «реалія». Способи відтворення семантико-стилістичних функцій реалій. Структурно-конотативна реалія і переклад.

Тема 8. Фразеологічна одиниця як категорія перекладу. Структура та етимологія фразеологічних одиниць; конгруентність і абсолютна еквівалентність англійських й українських ідіом; частково еквівалентні ідіоми. Переклад фразеологічних одиниць методом опису і калькування. Передавання прислів'їв, крилатих слів. Експресивне перетворення фразеології та його відображення в перекладі. Трансформації фразеологічних одиниць - структурні, лексичні, семантичні - як проблема перекладу.

3. Перелік практичних робіт та розподіл балів за захист

№	Теми практичних робіт	К-ть балів
1	Теоретичні та методологічні аспекти перекладу.	
2	Історія англомовних перекладів української прози.	
3	Історичний огляд розвитку європейського перекладу від давнини до сучасності.	
4	Лексико-граматичні аспекти перекладу.	
5	Лексикологічні особливості перекладу.	
6	Лексико-семантичні трансформації у перекладі.	
7	Способи відтворення «безеквівалентної» лексики засобами цільової мови.	
8	Фразеологічна одиниця як категорія перекладу.	

4. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента з дисципліни включає: опрацювання теоретичного матеріалу і виконання індивідуальних завдань; підготовку до практичних занять; підготовку до співбесіди з лектором і підсумкової контрольної роботи; підготовку до заліка.

5. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Критерії оцінювання

Засвоєння аспірантами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється усім опитуванням, контрольними роботами, співбесідою з викладачем та заліком. Співбесіда з викладачем проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом. Семестрова залікова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

денна та заочна форми навчання

Практичні заняття та самостійна робота			Залік
Усне опитування	Тематична контрольна робота	Індивідуальне завдання	Сума
50	30	20	100

Бали за роботу на практичних заняттях нараховуються за формулою:

$$x=A/n*10,$$

де A – сума усіх поточних оцінок, включаючи оцінки «2», а n – їх кількість (не менше трьох). Кількість балів x заокруглюється до цілих. Якщо середня оцінка $A/n < 2,5$, то кількість балів, які отримає студент, дорівнюватиме нулю ($x=0$).

Заліки за талоном 2 та при комісії проводиться в усній формі і оцінюється в 100 балів.

Література

1. Англо-український фразеологічний словник [уклад. Баранцев К. Т. – 3-тє вид., стер.]. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2006. – 1056 с.
2. Англо-український словник: У 2т. - Близько 120000 слів/склав М.І. Балла. - К.: Освіта, 1996. - Т. 1. - 752 с.+ 712 с.
3. Большой англо-русский политехнический словарь \ В 2-х тт. – М., 1991. – 702+719 сс.
4. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. - Львів: Вид-тво при ЛДУ, 1989. – 349 с.
5. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (На матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою) / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вища школа, 1983. – 175 с.
6. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову / В. І. Карабан. - Частина 1 : Граматичні труднощі. – Київ: Tempus. – 1997. – 317 с.
7. Карабан В. Переклад англійської наукової і технічної літератури. – Вінниця: Нова Книга, 2002. – 562 с.
8. Коваленко А. Загальний курс науково-технічного перекладу / Англійської мови. – К.: Інкос, 2002. – 320 с.
9. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода. Учебное пособие. – М.: ЧеРо, 2000. – 136 с.
10. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448 с.
11. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. (A Course & Practice of Translation). – Київ: Вища школа, 1986. – 205 с.
12. Нестеренко Н. A Course in Interpreting and Translation : посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Н. Нестеренко, К. Лисенко. – Вінниця : Нова книга, 2006. – 248 с.
13. Longman Dictionary of English Language and Culture – 6th impression – Longman: Pearson Education Limited, 2003. – 1568 p.
14. Longman Idioms Dictionary — Edinburgh: Longman, 1998. - 398 с.
15. AS Hornby. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English/ 5th ed./ Ed. by Jonathan Crowther. – Oxford: Oxford Univ. Press, 1995. – 1428 p.
16. Longman Dictionary of Scientific Usage / Ed. by A. Goodman, E. Payne. – М., 1989. – 685 p.

Завідувач кафедри

Зимомря М.І.
підпис

Викладач

Зимомря М.І.
підпис

**Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання студентів
(індивідуальні завдання)**

1. Застосування у перекладі різнорівневих синонімічних структур.
2. Перекладацький засіб калькування.
3. Функціональні характеристики засобів передавання топонімів у перекладах.
4. Лексичні відповідності у перекладах ділових паперів.
5. Проблема перекладу афоризмів.
6. Переклад ділових листів.
7. Переклад контрактів.
8. Переклад договорів.